

## ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

|                     |                                                                           |
|---------------------|---------------------------------------------------------------------------|
| Заклад вищої освіти | <b>Національний університет біоресурсів і природокористування України</b> |
| Освітня програма    | <b>36894 Історія України</b>                                              |
| Рівень вищої освіти | <b>Доктор філософії</b>                                                   |
| Спеціальність       | <b>032 Історія та археологія</b>                                          |

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

*Використані скорочення:*

**ID** - ідентифікатор

**ВСП** - відокремлений структурний підрозділ

**ГЕР** - галузева експертна рада

**ЄДЕБО** - Єдина державна електронна база з питань освіти

**ЄКТС** - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

**ЗВО** - заклад вищої освіти

**ОП** - освітня програма

## ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

17.05.2024 р.

Справа № 0653/АС-24

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 03 "Гуманітарні науки" у складі:

Сминтина Олена Валентинівна – головуєчий,

Філоненко Наталія Георгіївна,

Філатова Оксана Степанівна,

Федик Тамара Олександрівна,

Соколовський Олег Леонідович,

Романенко Олена Віталіївна,

Луцак Світлана Миколаївна,

Кравченко Олександр Васильович,

Корновенко Сергій Валерійович,

Гудманян Артур Грантович,

Виткалов Сергій Володимирович,

Бутченко Тарас Іванович,

Бондаренко Олександр Сергійович,

Лиман Ігор Ігорович,

за участі запрошених осіб:

*відсутні,*

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

|                               |                                                                           |
|-------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|
| Назва ЗВО                     | <b>Національний університет біоресурсів і природокористування України</b> |
| Назва ВСП ЗВО                 | <i>не застосовується</i>                                                  |
| ID освітньої програми в ЄДЕБО | <b>36894</b>                                                              |
| Назва ОП                      | <b>Історія України</b>                                                    |
| Галузь знань                  | <b>03 Гуманітарні науки</b>                                               |
| Спеціальність                 | <b>032 Історія та археологія</b>                                          |
| Спеціалізація (за наявності)  | <i>відсутня</i>                                                           |
| Рівень вищої освіти           | <b>Доктор філософії</b>                                                   |
| Вид освітньої програми        | <b>Освітньо-наукова</b>                                                   |

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

### РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 14, Проти – 0

**1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми**

На думку ГЕР

☒ підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

☐ наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

☐ наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

## **2. Обґрунтування ГЕР**

*У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.*

*Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.*

### **Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми**

#### **Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень А

#### **Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

#### **Обґрунтування ГЕР**

##### **1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти**

У ВСО зазначено, що "особливість ОНП полягає в розвитку традицій наукової школи істориків-аграрників, що склалася в НУБІП України, забезпеченні умов для набуття аспірантами розширених знань з аграрної історії України та історії міжнародних зв'язків України". У звіті ЕГ йдеться про унікальність ОНП, яка на, думку ЕГ, "полягає в створенні, функціонуванні та подальшому розвитку наукової школи істориків-аграрників, яку заснував Л.Ю.Беренштейн" (с. 4 звіту). Також ЕГ відзначила "наявність інноваційної локальної нормативної основи для об'єднання зусиль всіх зацікавлених сторін" (с. 5 звіту ЕГ). На підставі цього ЕГ пропонує оцінити 1 критерій на А. Водночас ЕГ не обґрунтувала, у чому полягає сутність інноваційності "локальної нормативної основи", наявності якої є нормою. Наявність наукової школи - норма для рівня вищої освіти "доктор філософії". У ВСО і звіті ЕГ відсутня інформація, зокрема тематика дисертацій, яка б підтверджувала запропонований ЕГ висновок про інноваційність та унікальність цієї ОНП. Розвиток наукових традицій у ЗВО є нормою. У ВСО наведено об'єктивну інформацію про особливість ОНП, а не унікальність. ГЕР погоджується з позицією ЗВО.

##### **1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін**

Об'єктом вивчення в ОНП визначено закономірності економічного, суспільно-політичного та культурного розвитку України в глобальній картині історії людства. Це відповідає нормі, не містить інноваційності. Цілі ОНП теж відповідають нормі, не містять інноваційності.

##### **1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм**

У формуванні ОНП ЗВО застосовувало стандартну методологію вивчення тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, досвіду українських та зарубіжних аналогічних ОНП. Це відповідає нормі. Інноваційних підходів ні у ВСО, ні у звіті ЕГ з цього приводу не зазначено.

##### **1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).**

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Програмні результати навчання відповідають Національній рамці кваліфікацій для 8-го кваліфікаційного рівня. Усі окреслені знання, розуміння, уміння/навички, методи застосування знань і розуміння, формулювання суджень представлені в ОНП, відповідають нормі. Не містять інноваційності.

## **Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми**

### **Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

### **Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

### **Обґрунтування ГЕР**

**2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)**

Як засвідчує аналіз змісту ВСО, звіту ЕГ, інформації, розміщеної на офіційному сайті ЗВО, обсяг ОНП "Історія України" та співвідношення ОК загалом відповідає нормі. ГЕР погоджується з висновком ЕГ.

**2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання**

У звіті ЕГ висновки щодо вимог підкритерію є достовірними. ГЕР рекомендує ЗВО впродовж 2024 - 2025 навчального року запровадити спеціальний ОК для забезпечення ПРН 8.

**2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)**

ОНП "Історія України" відповідає предметній області. У звіті ЕГ логічні умовиводи щодо 2.3 правильні.

**2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством**

Аналіз змісту ВСО, звіту ЕГ, інформації, розміщеної на офіційному сайті ЗВО, є достатньою підставою для висновку про те, що структура ОНП "Історія України" передбачає і на практиці забезпечує формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством. У звіті ЕГ наведено обґрунтовані судження стосовно підкритерію 2.4.

**2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності**

Висновки ЕГ стосовно підкритерію 2.5 є достовірними.

**2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям**

У звіті ЕГ висновки щодо вимог підкритерію достовірні.

**2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)**

Стандарт відсутній.

**2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання**

Фактичний обсяг навантаження відображено в навчальних планах, графіках освітнього процесу, які щорічно переглядаються та оптимізуються з урахуванням рекомендацій зацікавлених сторін. У звіті ЕГ наведено обґрунтовані судження стосовно підкритерію 2.8.

**2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти**

Підготовка відсутня. ГЕР підтримує рекомендацію ЕГ розглянути можливість запровадження на ОНП дуальної освіти.

**Критерій 3.** Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

**Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

**Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

**Обґрунтування ГЕР**

**3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти**

ГЕР погоджується з висновком ЕГ.

**3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми**

У звіті ЕГ інформація про цей підкритерій є достовірною.

**3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми**

Аналіз змісту ВСО, звіту ЕГ, інформації, розміщеної на офіційному сайті ЗВО, є достатньою підставою для висновку про те, що нормативна база визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО відповідає чинним вимогам. Водночас ГЕР рекомендує активізувати академічну мобільність здобувачів ОНП, застосовуючи, наприклад, сучасні онлайн-засоби.

**3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми**

У звіт ЕГ інформація про цей підкритерій є достовірною. ГЕР рекомендує реалізувати практику визнання результатів неформальної освіти.

**Критерій 4.** Навчання і викладання за освітньою програмою

**Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

**Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

**Обґрунтування ГЕР**

**4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи**

У звіті ЕГ висновки щодо вимог підкритерію є достовірними. ГЕР рекомендує подати інформацію про результативність участі здобувачів на ОНП у наукових конкурсах, грантових проектах, держбюджетних темах, програмах академічної мобільності.

**4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)**

ГЕР погоджується з висновком ЕГ.

**4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми**

Аналіз змісту ВСО, звіту ЕГ, нормативної бази ЗВО, розміщеної на офіційному сайті закладу, підтверджують відповідність вимогам підкритерію поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОНП відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей ОНП. Водночас висновки ЕГ, ВСО не містять інформації щодо участі здобувачів і НПП за ОНП у реалізації держбюджетних тем, грантових проектів. ГЕР висловлює рекомендацію щодо залучення здобувачів та НПП за ОНП до таких наукових проектів, що фінансуються з держбюджету чи коштом грантодавача; практикувати залучення фахівців до освітнього процесу на ОНП з інших ЗВО; активізувати академічну мобільність.

**4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі**

У звіті ЕГ цей підкритерій детально проаналізовано. ГЕР погоджується з рекомендацією ЕГ щодо оновлення ОК 1.

**4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти**

Висновки ЕГ щодо підкритерію 4.5 достовірні. ГЕР рекомендує активізувати участь у міжнародних наукових проєктах.

**Критерій 5.** Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

**Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

**Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

**Обґрунтування ГЕР**

**5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь**

На підставі аналізу змісту відомостей ВСО, звіту ЕГ, нормативної бази ЗВО, розміщеної на офіційному сайті закладу, є підстави для висновку про відповідність зазначеного підкритерію чинним вимогам до нього. Зокрема, розподіл оцінок здобувачів для їх навчальних досягнень є збалансованим. На практиці реалізуються різноманітні форми контролю. Здобувачі перед вивченням дисципліни ознайомлені з критеріями оцінок. Форми контролю, критерії оцінювання здобувачів є чіткими, прозорими. У звіті ЕГ аргументація стосовно цього підкритерію достатня.

**5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)**

ГЕР погоджується з висновком і рекомендацією ЕГ стосовно підкритерію 5.2.

**5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми**

У звіті ЕГ висновки щодо вимог підкритерію є достовірними.

**5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності**

У звіті ЕГ підкритерій проаналізовано повною мірою. ГЕР рекомендує долучати до заходів із популяризації академічної доброчесності представників НАЗЯВО, УНОІВ, НДІ інтелектуальної власності НАПрН України.

**Критерій 6.** Людські ресурси

**Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

**Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

**Обґрунтування ГЕР**

**6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання**

Висновки ЕГ стосовно підкритерію 6.1 достовірні.

**6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми**

У звіті ЕГ аргументація стосовно підкритерію 6.2 є переконлива. ГЕР погоджується з висновками ЕГ.

**6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу**

У звіті ЕГ аргументація стосовно цього підкритерію достатня. ГЕР рекомендує ЗВО системно до освітнього процесу на ОНП долучати роботодавців.

**6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців**

У звіті ЕГ подано об'єктивні дані щодо підкритерію 6.4. ГЕР погоджується з ними. ГЕР висловлює рекомендацію запровадження практики викладання на ОНП закордонних фахівців.

**6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями**

У звіті ЕГ висновки щодо підкритерію 6.5 обґрунтовані. ГЕР погоджується з ними.

**6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності**

У звіті ЕГ висновки щодо вимог підкритерію є достовірними.

**Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси**

**Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

**Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

**Обґрунтування ГЕР**

**7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання**

У звіті ЕГ висновки щодо вимог підкритерію є достовірними.

**7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми**

ГЕР погоджується з висновком ЕГ щодо аналізу та оцінки підкритерію 7.2.

**7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси**

У звіті ЕГ інформація про цей підкритерій є достовірною.

**7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою**

У звіті ЕГ логічні умовиводи щодо цього підкритерію правильні.

**7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою**

Особи з особливими потребами за ОНП не навчаються. Умови в ЗВО стосовно реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами загалом відповідають чинним вимогам до підкритерію. Водночас інформація про наявність у бібліотеці освітніх ресурсів, надрукованих шрифтом Брайля, відсутня як у ВСО, так і у звіті ЕГ. ГЕР рекомендує облаштувати інклюзивні вбиральні.

**7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми**

У звіті ЕГ аргументація з приводу підкритерію 7.6 є переконлива. ГЕР погоджується з висновками та рекомендацією ЕГ.

#### **Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми**

##### **Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

##### **Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

##### **Обґрунтування ГЕР**

#### **8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми**

Аналіз інформації, розміщеної на офіційному сайті ЗВО, звіту ЕГ, ВСО є підставою для обґрунтованого судження про те, що у ЗВО на практиці дотримуються визначених процедур розробки, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП. Створена система відповідає чинним вимогам до підкритерію.

#### **8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми**

Аргументація ЕГ у звіті стосовно підкритерію 8.2 достатня.

#### **8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери**

У звіті ЕГ висновки щодо вимог підкритерію достовірні. ГЕР рекомендує практикувати анкетування всіх роботодавців, залучених до ОНП.

#### **8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми**

У звіті ЕГ наведено детальний аналіз цього підкритерію.

#### **8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми**

У звіті ЕГ висновки щодо вимог підкритерію достовірні.

#### **8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми**

Аргументація ЕГ щодо підкритерію 8.6 достатня.

#### **8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою**

ГЕР погоджується з висновками ЕГ.

#### **Критерій 9. Прозорість та публічність**

##### **Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

##### **Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

##### **Обґрунтування ГЕР**

#### **9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми**



На підставі результату аналізу інформації, розміщеної на офіційному сайті ЗВО, звіту ЕГ, ВСО констатуємо, що у ЗВО розроблено чіткі та прозорі правила і процедури, що регулюють права і обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Практика їх реалізації позначена послідовністю. У звіті ЕГ наведено детальний аналіз підкритерію 9.1.

**9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін**

У звіті ЕГ логічні умовиводи щодо підкритерію 9.2 правильні. ГЕР рекомендує налагодити формальну комунікацію з роботодавцями, уніфікувавши її.

**9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства**

ГЕР погоджується з висновками ЕГ.

**Критерій 10. Навчання через дослідження**

**Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

**Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

**Обґрунтування ГЕР**

**10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю**

У звіті ЕГ логічні умовиводи щодо підкритерію 10.1 правильні.

**10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямку досліджень наукових керівників**

У звіті ЕГ наведено детальний аналіз підкритерію 10.2. ГЕР рекомендує у тематиці наукових досліджень пропонувати і розробляти теми, що відображають задекларовану особливість ОНП - зв'язок з науковою школою Л. Беренштейна.

**10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)**

ГЕР погоджується висновком ЕГ. ГЕР рекомендує активізувати участь здобувачів у держбюджетних темах.

**10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо**

ГЕР погоджується з висновками ЕГ. ГЕР рекомендує активізувати підготовку і опублікування здобувачами статей іноземною мовою.

**10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються**

У звіті ЕГ логічні умовиводи щодо підкритерію 10.5 правильні.

**10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності**

У звіті ЕГ наведено детальний аналіз цього підкритерію.

### **3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми**

*У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.*

### **Критерій 1.** Проектування та цілі освітньої програми

У ВСО зазначено, що "особливість ОНП полягає в розвитку традицій наукової школи істориків-аграрників, що склалася в НУБІП України, забезпеченні умов для набуття аспірантами розширених знань з гравної історії України та історії міжнародних зв'язків України". У звіті ЕГ йдеться про унікальність ОНП, яка на, думку ЕГ, "полягає в створенні, функціонуванні та подальшому розвитку наукової школи істориків-аграрників, яку заснував Л.Ю.Беренштейн" (с. 4 звіту). Також ЕГ відзначила "наявність інноваційної локальної нормативної основи для об'єднання зусиль всіх зацікавлених сторін" (с. 5 звіту ЕГ). На підставі цього ЕГ пропонує оцінити 1 критерій на А. Водночас ЕГ не обґрунтувала, у чому полягає сутність інноваційності "локальної нормативної основи", наявності якої є нормою. Наявність наукової школи - норма для рівня вищої освіти "доктор філософії". У ВСО і звіті ЕГ відсутня інформація, зокрема тематика дисертацій, яка б підтверджувала запропонований ЕГ висновок про інноваційність та унікальність цієї ОНП. Розвиток наукових традицій у ЗВО є нормою. У ВСО наведено об'єктивну інформацію про особливість ОНП, а не унікальність. ГЕР погоджується з позицією ЗВО. Об'єктом вивчення в ОНП визначено закономірності економічного, суспільно-політичного та культурного розвитку України в глобальній картині історії людства. Це відповідає нормі, не містить інноваційності. Цілі ОНП теж відповідають нормі, не містять інноваційності. У формуванні ОНП ЗВО застосовувало стандартну методологію вивчення тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, досвіду українських та зарубіжних аналогічних ОНП. Це відповідає нормі. Інноваційних підходів ні у ВСО, ні у звіті ЕГ з цього приводу не зазначено. Програмні результати навчання відповідають Національній рамці кваліфікацій для 8-го кваліфікаційного рівня. Усі окреслені знання, розуміння, уміння/навички, методи застосування знань і розуміння, формулювання суджень представлені в ОНП, відповідають нормі. Не містять інноваційності. Водночас ГЕР рекомендує ЗВО навести обґрунтування унікальності та інноваційності ОНП.

### **Критерій 2.** Структура та зміст освітньої програми

ГЕР рекомендує ЗВО: 1) впродовж 2024 - 2025 навчального року запровадити спеціальний ОК для забезпечення ПРН 8; 2) розглянути можливість запровадження на ОНП дуальної освіти.

### **Критерій 3.** Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

ГЕР рекомендує: 1) активізувати академічну мобільність здобувачів ОНП, застосовуючи, наприклад, сучасні онлайн-засоби; 2) реалізувати практику визнання результатів неформальної освіти.

### **Критерій 4.** Навчання і викладання за освітньою програмою

ГЕР рекомендує: 1) подати інформацію про результативність участі здобувачів на ОНП у наукових конкурсах, грантових проектах, держбюджетних темах, програмах академічної мобільності; 2) залучати здобувачів та НПП за ОНП до таких наукових проектів, що фінансуються з держбюджету чи коштом грантодавача; 3) практикувати залучення фахівців до освітнього процесу на ОНП з інших ЗВО.

### **Критерій 5.** Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

ГЕР рекомендує долучати до заходів із популяризації академічної доброчесності представників НАЗЯВО, УНОІВ, НДІ інтелектуальної власності НАПрН України.

### **Критерій 6.** Людські ресурси

ГЕР рекомендує ЗВО: 1) системно до освітнього процесу на ОНП долучати роботодавців; 2) запровадити практики викладання на ОНП закордонних фахівців.

### **Критерій 7.** Освітнє середовище та матеріальні ресурси

ГЕР рекомендує: 1) облаштувати інклюзивні вбиральні; 2) подати інформацію про наявність у бібліотеці освітніх ресурсів, надрукованих шрифтом Брайля.

### **Критерій 8.** Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

ГЕР рекомендує практикувати анкетування всіх роботодавців, залучених до ОНП.

### **Критерій 9.** Прозорість та публічність

ГЕР рекомендує налагодити формальну комунікацію з роботодавцями, уніфікувавши її.

### **Критерій 10.** Навчання через дослідження

ГЕР рекомендує: 1) у тематиці наукових досліджень пропонувати і розробляти теми, що відображають задекларовану особливість ОНП - зв'язок з науковою школою Л. Беренштейна; 2) активізувати участь здобувачів у держбюджетних темах; 3) активізувати підготовку і опублікування здобувачами статей іноземною мовою .

#### **4. Додатки**

*Відсутні*

\*\*\*

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

*Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.*

Головуючий на засіданні ГЕР

**СМИНТИНА ОЛЕНА ВАЛЕНТИНІВНА**